

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Проект!

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

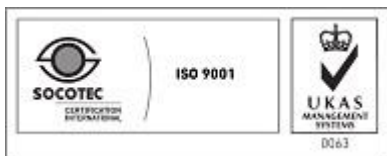
ДОКЛАД
от ЮЛИЯН ПОПОВ – Министър на околната среда и водите

ОТНОСНО: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (УПМСНА), предлагам за разглеждане проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет.

Държавната политика по опазване на околната среда се осъществява от министъра на околната среда и водите, който се подпомага от трима заместник-министри. Министерството на околната среда и водите е водещо ведомство в грижата за околната среда на Република България и екологичното благосъстояние на обществото, провеждайки активни политики за защита на природата и развитие на богатия природен потенциал, в хармония с екосистемите и в полза на икономическия растеж. Политиката на министерството динамично развива и системно надгражда комплекса от инструменти, в т.ч. активно взаимодействие с други сектори на публичната власт, които допринасят във висока степен за опазване чистотата на водите, почвите и въздуха, намаляване и оползотворяване на отпадъците, адаптиране към измененията на климата и ефективно използване на ресурсите в икономическия цикъл на страната. В правомощията на министъра се включва и координирането на контролните правомощия по дейността на второстепенните структури в системата на МОСВ, а именно – 15 РИОСВ, 4 БД, 3 ДНП, ИАОС и НИМХ. Широкият обхват на секторни задължения и правомощия в областта на опазването на околната среда, както и приемането на европейско законодателство, налагащо промени и нововъведения в националната правна уредба, особено

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза” 22

Тел: +359(2) 940 6194, Факс:+359(2) 986 25 33

в областта на климата, пораждат необходимост от засилване на капацитета, отговарящ в сферата по определяне на политиките за изменение на климата и противодействието на климатичните промени.

Предложените изменения в акта са насочени към подобряване на организацията и управлението в системата на МОСВ, на първо място чрез определяне, на четирима заместник-министри по околната среда и водите, които подпомагат министъра при осъществяване на политическата програма. Европейските политики по опазване на околната среда и ограничаване изменението на климата са насочени към изграждането на неутрална по отношение на климата, екологична, справедлива и социална Европа. В тази връзка, развитието на екологичното законодателство и законодателство, свързано с ограничаване изменението на климата, следва да бъде приоритет за държавите членки, като на национално ниво следва да бъде възприето, че политиките по околна среда и по изменение на климата следва да бъдат интегрирани в останалите секторни политики. С оглед осигуряване навременното въвеждане на европейското законодателство на национално ниво и изпълнение на европейските екологични политики, с цел по-ефективно управление на политиките в системата на Министерството на околната среда и водите, се предлага броят на заместник-министрите по околната среда и водите да бъде определен на четирима.

На следващо място, причините налагащи измененията в УПМОСВ, са породени от необходимостта от постигане на целите, заложи в Парижкото споразумение, които се обезпечават чрез регулации и инициативи в рамките на Съобщението на Европейската комисия до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите "Европейска зелена сделка" (COM(2019) 640 final) от 11 декември 2019 г. (Съобщението за Европейската зелена сделка). Съществен елемент на Зелената сделка е Регламент № 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 година за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на Регламенти (ЕО) № 501/2009 и (ЕС) 2018/1999, известен като Европейски закон за климата. Изпълнение на първата междинна цел, предвидена в Регламент 2021/1119 е уредена в рамките на пакета „Подготвени за цел 55“. Той включва промени в Схемата за търговия с емисии в ЕС (ЕСТЕ), създаването на Социален климатичен фонд, въвеждането на Механизъм за корекции на въглерода по границите, както и актуализация на националните цели за намаляване на емисиите на парникови газове в сектори, които не са обхванати от ЕСТЕ или Регламента за земеползване, промени в земеползването и горското стопанство. Въвеждането на промени, произтичащи от договореностите в пакета „Подготвени за цел 55“ в българското законодателство, както и обезпечаването на тяхното последващо изпълнение за постигане на заложените цели изисква сътрудничество на държавните институции, както и необходимия квалифициран административен капацитет.

Министерство на околната среда и водите, чрез специализираната дирекция „Политика по изменение на климата“ (ПИК), както и регионалните структури на министерството имат съществена роля в разработването на законодателство и политики в областта на климата, както и в подпомагане изпълнението им на секторно и на местно ниво. Настоящата структура и капацитет на дирекция ПИК, не позволява да се изпълняват в цялост функциите, свързани с новоприетото и предстоящо законодателство в областта на климата и постигането на климатична неутралност, както и задълженията, произтичащи от договореностите в пакета „Подготвени за цел 55“. Това включва и необходимостта от укрепване функциите на дирекцията в рамките на Консултативния съвет за Европейската зелена сделка към МС, в който министърът на околната среда и водите има водеща координационна роля.

Изпълнението на целите и политиките, свързани с климата, е заложено и признато за значим фактор в редица стратегически документи на национално ниво, сред които са План за възстановяване и устойчивост, Национална програма за развитие България 2030, Национална стратегия за малките и средните предприятия, 2021-2027 г., Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 - 2030 г., Национална

здравна стратегия 2030, Обща стратегия за управление и развитие на хидромелиорациите и защита от вредното въздействие на водите 2030, Стратегия за цифровизация на земеделието и селските райони на Република България до 2027 г., Дългосрочната национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г., редица стратегически документи в областта на околната среда и най-вече Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г., както и Дългосрочната стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050 г. на Република България.

Отчитането на климатичните политики намира израз и в регионалното планиране чрез Интегрираните териториални стратегии за развитие на районите в страната. В тези стратегии за развитие, климатичните политики са интегрирани в целеполагането и в планираните мерки.

На следващото ниво на планиране, в Плановите за интегрирано развитие на общините (ПИРО), климатичните политики отново имат своето място, като съгласно указанията на МРРБ общините следва да се фокусират, както върху мерки за смекчаване, така и да направят оценка на климатичните рискове на своята територия и да планират адекватни мерки за адаптиране към вече случващите се и очаквани промени. При анализиране на тези планове на общините се забелязва, че тези части на планиране не са разработени достатъчно. Това крие реални рискове, тъй като именно ПИРО играят ключова роля за възможностите и потенциала на общините да планират и изпълняват проекти, които са свързани с климатични цели и финансирани по програми с европейски средства. Ролята на местните власти в изпълнението на климатичните политики за постигане на все по-амбициозните климатични цели е ключова в много аспекти, както по отношение на дейности за смекчаване на изменението на климата, така и в процеса на адаптация към негативните последици на вече случващите се промени.

В тази връзка е налице необходимост от подпомагане на местните власти, които имат важна и незаменима роля за постигане на националните цели и изпълнение на националните политики в областта на климата. Това касае общинското планиране в сферата на транспорта и мобилността, енергийната ефективност и използването на източници на възобновяема енергия, управление на отпадъци и отпадъчни води, на сградния фонд, на повърхностните води, почвите, земеползването, пространственото градско планиране, туризмът и др. Наличието на капацитет на териториално/местно ниво, особено в ключови и уязвими райони е изключително важно, тъй като към момента редица общини изпитват затруднения при планирането и изпълняването на проекти, свързани с климатични цели и финансирани по програми с европейски средства.

В България редица общини са част от мрежата на Глобалното споразумение на кметовете за климат и енергия, но не всички успяват да постигнат заложените цели за намаляване на емисиите на парникови газове, за оценка на климатичните рискове и планиране и осъществяване на климатични политики и мерки. По линия на инициативи на европейско ниво, с висока степен се кредитира „Мисията за 100-те европейски града“, които заявяват намерение за постигане на климатична неутралност още през 2030 г. Сред тези градове са и два български града - София и Габрово. Мисията за адаптация към климатичните промени в рамките на програмата „Хоризонт Европа“ също предоставя възможности за изграждане на капацитет, обмяна на опит и сътрудничество в тази област между повече от 300 региона в ЕС. Тринадесет общини от България вече са се присъединили към „Мисията за адаптация“, но всички местни власти в страната ни се нуждаят от подкрепа за интегрирано планиране и бюджетиране така, че съображенията за изменението на климата да станат неразделна част от програмите за развитие на регионално ниво.

Към посочените нови функции, произтичащи от редица международни актове, които дирекция ПИК следва да инкорпорира в своята дейност, звеното отговаря за редица задължения, които включват подготовка и координиране на дейности, свързани с участието на РБ в различни механизми за търговия с емисии на парникови газове; подготовка и

координиране на дейности, свързани с европейските политики по изменение на климата и прилагане на Европейската схема за търговия с емисии на парникови газове в Република България; координиране и изпълнение на дейности по проекти с международно финансиране в областта на изменение на климата; проверки за осигуряване качеството на данните от инвентаризацията на парниковите газове; методическо ръководство на ИАОС; подготовка и координиране на участието в международни преговори Република България и докладването за изпълнението на международни задължения.

С оглед посоченото е необходимо реформиране на дирекция ПИК и подобряване на организацията и управлението в системата на МОСВ.

С изменения приети през 2022 г. (ДВ, бр. 83 от 2022 г.) Националният институт по метеорология и хидрология преминава като администрация към министъра на околната среда и водите. Съгласно ПМС № 208 от 2017 г. НИМХ е част от второстепенните структури в системата на МОСВ. В тази връзка, съгласно разпоредбите на § 16 от ЗИД на Закона за администрацията, извършването на компенсирани промени в рамките на структурите на МОСВ може да бъде осигурено чрез прехвърляне на необходими бройки от свободния щат на НИМХ. Съгласно дейността на института, определена в Правилника за устройството и дейността на НИМХ (приет с ПМС № 7 от 2019 г, обн. ДВ, бр. 6 от 2019), същият се занимава с наблюдаване и изучаване на глобалното и регионалното изменение на климата, съгласно Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата. Основната дейност на настоящата дирекция ПИК, която ще се инкорпорира и ще се доразвие в новото административно звено – ГД ПИК, са определяне, координиране, разработването и прилагането на националната политика по изменение на климата, в т.ч. за смекчаване на и за адаптация към изменението на климата. С оглед посочените функции на НИМХ и ГД ПИК, се извежда, че ще бъде възможно да се осигури тясното сътрудничество и съвместна работа между МОСВ и националният институт.

Във връзка с наложеното осигуряване на допълнителни бройки и при съобразяване с разпоредбите на § 16 от ЗИД на Закона за администрацията се предлага да се извършат компенсирани промени в рамките на структурите към МОСВ и да се прехвърлят необходимите бройки от незаетия щат при НИМХ, с оглед наличието на свободни бройки на минимална работна заплата.

Необходимите промени ще наложат изменения в Правилника за устройството и дейността на НИМХ, чрез намаляване с 10 бройки общата численост на института, прехвърлени от незаетите такива от Специализирани структурни звена, без да се нарушава установения ред на работа в администрацията.

С проекта на ПМС се цели оптимизиране и разширяване на функциите на специализираната дирекция “Политика по изменение на климата” по подпомагане, включително чрез оказване на техническа и методическа подкрепа, на регионалните структури на министерството в изпълнението и прилагането от тяхна страна на политиките в законодателство в областта на климата и климатичните промени, на секторно и на местно ниво.

Специализираната дирекция ще се трансформира в Главна дирекция “Политика по изменение на климата”, както и оптимизиране на капацитета ѝ с допълнителни 10 щатни бройки, включително чрез създаване на три териториални звена в страната - в райони Северен централен (Габрово), Южен централен (Пловдив) и Югоизточен (Стара Загора). Необходимите бройки ще бъдат осигурени чрез трансфериране на щат от Националният институт за метеорология и хидрология, като компенсаторната промяна ще бъде осъществена от наличните свободни бройки на минимална работна заплата.

Като резултат, новосъздадената главна дирекция, чрез трите си териториални звена, ще осъществява подкрепа, включително техническа и методическа, на местните власти с цел подобряване на стратегическото планиране, включително на капацитета им за планиране и изпълнение на проекти, както и ще осъществява мониторинг на изпълнението на ключови

цели, политики и мерки на местно ниво, свързани с ограничаване на изменението на климата и адаптиране към очакваните последици от климатичните промени.

В допълнение, ГД ПИК, включително чрез териториалните си звена, ще осъществява подкрепа, както на централно, така и на регионално ниво, на структури на МОСВ (РИОСВ, ДНП, басейнови дирекции) за изпълнение на дейности на местно ниво, свързани с ограничаване на изменението на климата и адаптиране към очакваните последици от климатичните промени. Функциите на ГД ПИК ще включват и координация с регионални структури и звена на други институции и или инициативи, подкрепящи местните власти, с цел оптимално комбиниране на усилията в подкрепа на планиране и изпълнение на проекти на политики и програми на местно ниво, свързани с ограничаване на изменението на климата и адаптиране към очакваните последици от климатичните промени.

Във връзка с подобряване дейността на Инспектората към МОСВ се предвижда вътрешен трансфер на една бройка, която да спомогне в изпълнението на функциите на административното звено.

По проекта на Постановление е извършена частична предварителна оценка на въздействието, която е съгласувана с дирекция „Модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерски съвет.

С проекта на Постановление не се въвеждат норми на европейското право, поради което не се изготвя справка за съответствието му с него.

Предлаганият проект на Постановление води до въздействие върху държавния бюджет, като е изготвена финансова обосновка по приложение № 2.1 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „а“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Проектът на ПМС е съгласуван в съответствие с правилата на Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация. Съгласно чл. 26, ал. 3 и 4, изр. второ от Закона за нормативните актове, проектът на постановление, доклад и частичната предварителна оценка на въздействието са публикувани на интернет страницата на МОСВ и на Портала за обществени консултации за срок от 14 дни. По-краткият срок за обществено обсъждане се обуславя от необходимостта на МОСВ да отговори на ангажиментите на страната, произтичащи от европейското законодателство в областта на климата и по-специално от Съобщението за Европейската зелена сделка, както и с оглед осигуряване прилагането на законодателния пакет „Подготвени за цел 55“. Социалният климатичен фонд, Фондът за справедлив преход, както и Планът за възстановяване и развитие, предвиждат изключително голямо финансиране за България за предприемане на различни действия за смекчаване на климатичните изменения и адаптиране към настъпилите климатични промени. Изграждането на климатично неутрална икономика ще засегне някои региони повече от други, като е необходимо да се предприемат незабавни действия както на национално ниво, така и на регионално ниво за подпомагане на компетентните органи, за прилагане на предвидените в актовете от пакета „Подготвени за цел 55“ мерки и цели. Предоставянето на финансиране, предвидено по различните фондове на Европейския съюз, ще бъде с приоритет върху регионите, които са изправени пред най-големи предизвикателства, включително региони, които използват интензивно ископаеми горива, сред които попада и Република България. В този смисъл, е необходимо навременно предприемане на действия в структурирането на администрацията на изпълнителната власт, за да може да отговори страната ни на всички условия за получаване на необходимото европейско финансиране. Изпълнението на стъпките, предвидени в посочените документи, се определя като изключителен случай по смисъла на чл. 26, ал. 4 от ЗНА, което налага да се увеличи административният капацитет и да се извършат структурни промени в министерството, които да подпомогнат министъра в изпълнението на законовите му делегации, както и да изпълнява в цялост функциите, свързани с новоприетото и предстоящо законодателство в областта на климатичните промени, по отношение на дейности за смекчаване на изменението на климата, така и в процеса на адаптация към негативните последици на вече случващите се промени.

Получените в законоустановения срок предложения и коментари са отразени в приложената справка.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, Ви предлагам предложения проект на Постановление на Министерския съвет да бъде разгледан и приет на заседание на Министерския съвет.

ЮЛИЯН ПОПОВ

Министър на околната среда и водите